

POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Katarzyna Tyczka-Rote.

w sprawie z wniosku A. K.

przy uczestnictwie I. C. i R. C.

o rozgraniczenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 stycznia 2010 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 1 grudnia 2008 r., sygn. akt IV Ca (...),

odrzuca skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Wnioskodawca A. K. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 1 grudnia 2008 r., którym oddalono jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w N. z dnia 4 lutego 2008 r. Tym ostatnim postanowieniem Sąd Rejonowy ustalił, że granica między nieruchomością położoną w C., stanowiącą działkę o numerze ewidencyjnym 249/2, będącą własnością wnioskodawcy, a sąsiednią nieruchomością stanowiącą działkę o numerze ewidencyjnym 248/5, będącą własnością uczestników I. i R. małżonków C., przebiega

linią wyznaczoną określonymi punktami na mapie sporządzonej przez geodetę I. B. w dniu 23 lipca 2006 r.

W sprawie sporna była granica między działkami 248/5 i 249/2 na odcinku od drogi przez wieś do punktu oznaczonego nr (...), którego położenie nie było kwestionowane. Sądy obydwu instancji w wyniku wieloletniego postępowania określiły przebieg tej granicy według stanu prawnego, odpowiadającego stanowi posiadania w dniu 4 listopada 1971 r., z uwagi na legitymowanie się przez strony tytułami prawnymi do nieruchomości wywodzonymi od osób, które nabyły własność tych nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250).

Skarga kasacyjna A. K. została oparta na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 153 k.c. przez nieustalenie stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości w dacie uwłaszczenia oraz na zarzucie naruszenia przepisów postępowania, a konkretnie art. 233 k.p.c. przez pominięcie przez Sąd wniosku o powołanie nowego biegłego.

Skarżący wniósł o uchylenie postanowień Sądów obu instancji i o przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w N. do ponownego rozpoznania.

Skarga nie zawierała natomiast wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, ani jego uzasadnienia.

Sąd Okręgowy, mając na uwadze stan prawny wynikły w następstwie stwierdzenia przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 1 lipca 2008 r. (SK 40/07, OTK-A 2008/6/101) niezgodności przepisu art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. w zakresie, w jakim przewiduje odrzucenie bez wzywania do usunięcia braków skargi kasacyjnej niespełniającej wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji, wezwał skarżącego do uzupełnienia stwierdzonego braku.

W odpowiedzi wnioskodawca złożył pismo uzupełniające skargę kasacyjną, w którym zawarł wniosek o przyjęcie tej skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie.

Sąd Najwyższy, zgodnie z treścią art. 398⁶ § 3 k.p.c. uprawniony jest do dokonywania kontroli prawidłowości formalnej skargi kasacyjnej i – jeżeli dostrzeże usterki, które uszły uwadze Sądu II instancji – może skargę odrzucić lub przekazać ją temu Sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków. W ramach tej kontroli mieści się także ocena rezultatu czynności naprawczych.

Nie budzi wątpliwości, że w piśmie uzupełniającym braki skargi kasacyjnej zawarty został wniosek o przyjęcie tej skargi do rozpoznania i argumentacja, którą uczestnik przedstawił jako jego uzasadnienie. Jednak - jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, zarówno jeszcze na gruncie art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c., jak i w okresie obowiązywania art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. w brzmieniu pierwotnym, wyodrębnienie wśród wymagań stawianych skardze kasacyjnej, obowiązku zgłoszenia wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie musi spełniać określone kryteria.

Wyodrębnienie to dowodzi, że wniosek i jego uzasadnienie są osobnym, kreatywnym i koniecznym elementem skargi kasacyjnej. Oceny tej nie zmienia stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny niekonstytucyjności wyłączenia możliwości usunięcia braków skargi w tym zakresie w trybie przewidzianym w art. 398⁶ § 1 k.p.c., gdyż dotyczy jedynie dopuszczalności postępowania naprawczego mającego na celu doprowadzenie skargi do prawidłowego kształtu prawnego, nie pozbawia natomiast wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia znaczenia dla kompletności konstrukcji skargi. Do podobnych wniosków prowadzi ocena zmiany w tym zakresie, dokonanej ustawą z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 69, poz. 593) w art. 398⁴ § 2 k.p.c., który nadal wymaga zamieszczenia w skardze omawianego elementu.

Zawarty w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wymóg złożenia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i uzasadnienia tego wniosku łączy się z instytucją tzw. przedsądu uregulowaną w art. 398⁹ k.p.c. Oznacza to, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno wskazywać na występowanie w sprawie jednej z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i uzasadniać w wywodzie prawnym, że okoliczność ta rzeczywiście występuje. Przy tym nie wystarczy odwołanie się w motywach wniosku do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, bo choć argumenty w obu wypadkach mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Skarżący powinien zatem wyjaśnić, które z przesłanek przedsądu występują w sprawie i uzasadnić swoje stanowiska w tym przedmiocie (porównaj m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006/4/75, oraz uchwałę połączonych izb Sądu Najwyższego: Izby Cywilnej oraz Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 2002 r. III CZP 72/02 OSNC 2003/7-8/92).

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie spełnia powyższych wymogów, bowiem nie zawiera żadnego wyводу prawnego, nawiązującego do okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Wprawdzie wskazuje na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., to znaczy potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jednak nie wypełnia tej przesłanki treścią. Powtarza jedynie podstawę kasacyjną naruszenia prawa materialnego – art. 153 k.c. przez pominięcie przesłanek prawnych w nim wymienionych i nie zbadanie granic nieruchomości w dacie uwłaszczenia stron. Takie uzasadnienie nie wyjaśnia na czym miałyby polegać wątpliwości w wykładni tego przepisu, bądź rozbieżności w orzecznictwie, a tym samym nie odpowiadało wymaganiom art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. (obecnie art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

W konsekwencji skarga podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 2 k.p.c.